

A Győri Ítéltábla dr.Mátyás Brigitta ügyvéd által képviselt felperesnek a Budapesti 384.számú Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt - mely perbe jogtanácsos által képviselt alperesi beavatkozóként perbe lépett - a Veszprémi Törvényszék előtt folyamatba tett perében Veszprémben, 2015.évi november hó 12.napján 10.P.20.234/2013/43.szám alatt hozott ítélet ellen a felperes részéről 45.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és mellőzi a felperest a beavatkozó javára történő perköltségben marasztaló elsőfokú rendelkezést.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett 622.500 (hatszázhuszonkettőezer-ötszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére nem vagyoni kártérítés címén 1.500.000 forint tőkét és ennek 2008.április 22.napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint elmaradt jövedelem címén 6.358.074 forintot és ezen összegnek 2011.szeptember 5.napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

A nem vagyoni kártérítés és az elmaradt jövedelem tőkeösszegének, továbbá ezek késedelmi kamatának megfizetésére az alperes részére 2016.január 1.napjától 12 havi egyenlő összegű részletfizetést engedélyezett azzal, hogy a részletek minden hónap 15.napjáig esedékesek. Kimondta, egy részlet elmulasztása esetén a teljes hátralékos összeg egyszerre válik esedékessé.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül a beavatkozó részére fizessen meg 285.200 forint perköltséget.

Kötelezte az alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 281.290 forint le nem rótt illetéket, míg a Veszprémi Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívására 188.440 forint megelőlegezett szakértői díjat. Megállapította, hogy az ezt meghaladó illeték és a szakértői díj az állam terhén marad.

Ítéletének tényállásában rögzítette, hogy a Veszprémi Törvényszék 5.P.21.741/2010/49.számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a felperes méheltávolításával összefüggő egészségkárosodásának bekövetkeztéért. A közbenső ítéletet a Győri Ítéltábla Pf.III.20.322/2012/4.sorszámú közbenső ítéletével helybenhagyta.

A peres felek a felperes által érvényesített vagyoni kártérítés körében részegyettséget kötöttek, amelyet az elsőfokú bíróság a 34.sorszámú jogerős végzésével jóváhagyott. Az egyezség értelmében a felperes részére járó vagyoni kártérítési összeg fizetése megtörtént.

A fentiek alapján a peres eljárás tárgyát így a nem vagyoni kártérítés és az elmaradt jövedelem összegszerűsége képezte.

A beszerzett igazságügyi könyvszakértői szakvélemény alapján megállapította, hogy 2007.április 21.napjától 2008.április 21.napjáig terjedően a felperes 15 %-os SZJA-val bruttosított havi átlagjövedelme 196.000 forint.

Egyben rögzítette, hogy a felperes 2008.április 21.napjától 2015.október 31.napjáig terjedő időszakban milyen összegű táppénzben, rehabilitációs járadékban, illetve munkabérben részesült.

Az elsőfokú eljárás adatai alapján tényként állapította meg, hogy a felperes életmódja az alperes mulasztásának következtében megváltozott. Vizelet és széklet ürítési problémái vannak, előbbi miatt éjszaka többször fel kell kelnie, napközben ügyelnie kell arra, hogy 3 óránként a vizelet ürítés megtörténjen. Széklet ürítését beöntés alkalmazásával kell biztosítani. Futás, torna és gyors mozgások, valamint nehezebb háztartási munka végzése esetén a felperesnél inkontinencia lép fel. Fáradékony lett, a háztartási munkában 10-20 perc után elfárad, 3 kg-nál nehezebb súly cipelésére nem képes.

Hosszabb ideig tartó állás esetén dereka, medencéje fáj. Abbahagyni kényszerült sikeresen művelt foglalkozását, mivel a bemutatók megtartásához szükséges edénykészletet - annak súlya miatt - szállítani nem tudja. Nem jár társaságba, csak barátnőivel tartja a kapcsolatot, zárkózottá vált.

A felperesnél jelenleg enyhe-közepes fokú depresszió áll fenn, amelynek kialakulásában megközelítőleg 1/3 részben játszott közre az elszenvedett radikális műtét és annak

szövődményei. A felperes pszichés állapotában rosszabbodás nem várható. Korábban megkezdett pszichológiai kezelés jelentős javulást eredményezhetett volna, állapota kezelés által jelenleg is javítható lenne.

Ítéletének jogi indokolása szerint az 1997.évi CLIV.tv. 244.§-ának a károkozás idejéig hatályos szövege értelmében az egészségügyi szolgáltatásokkal összefüggésben keletkezett kárigények tekintetében a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősségre az 1959.évi IV.törvény szabályait kell alkalmazni. Így a Ptk.318.§./1/ bekezdését, a 339.§./1/ bekezdését, a 340.§./1/ bekezdését, valamint a 355.§./1/ bekezdésében foglaltakat.

Álláspontja szerint a tanúként meghallgatott "A" és "B" tanúk vallomása a felperes nem vagyoni hátrányairól tett állítását részben alátámasztották. A pszichés hátrányok mértékének megítélésére vonatkozóan igazságügyi pszichiáter szakértői szakvéleményt szerzett be, melyet ítélezése alapjául elfogadott.

"C" igazságügyi pszichiáter szakértő szakvéleményében megállapította, hogy a felperes enyhe-közepes depressziós megbetegedésben szenved. Ennek tünetei a hangulatzavar, szorongás, indítécsökkenés, alvászavar és az interperszonális kapcsolatok beszűkülése. Ez összefüggésbe hozható a felperes által elszenvedett radikális műtéttel. Szerepe lehetett azonban a depresszió kialakulásában annak is, hogy a felperes lánya 2011-ben rákos betegség következtében elhunyt. A szakértő megállapítása szerint bár a hangulatzavar és a műtét, illetve annak maradványtünetei között az összefüggés mértéke egyértelműen nem állapítható meg, mégis a hangulatzavar 30 %-ban hozható összefüggésbe a műtéttel és maradványtüneteivel. A szakértő szerint egy korábban megkezdett pszichiátriai kezelés nagy segítséget adott volna a pszichotraumák feldolgozásában és az ilyen kezelés jelenleg is javulást eredményezne. A felperes állapotában rosszabbodás nem várható.

Az elsőfokú bíróság a szakértői szakvéleményt aggálytalannak találta és ítélezése alapjául elfogadta.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a hangulatzavar kialakulásában a szakértő által rögzítettek szerint a felperes lányának elhunytán kívül a felperes második házasságának a betegség idején történő felbomlása is közrehatott. Ezért a bíróság a 30 %-os okozati összefüggést megalapozottnak ítélte.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesnek a nem megfelelő egészségügyi ellátás miatt sérült a Ptk.76.§-ában írt egészséghez való joga. Így nem vagyoni kártérítésre jogosult.

Az elsőfokú bíróság a felperest ért hátrányok körében figyelemmel volt arra, hogy a káresemény idején a felperes 49 éves volt és életmódjának, mindennapi életvitelének a tényállásban már részletezett hátrányos megváltozására került sor. Ezen túlmenően hátrányosan változott a felperes lelki egészsége. Ez azonban csak 30 %-ban hozható összefüggésbe az alperes mulasztásával és értékelendő az is, hogy a felperes pszichológiai kezelést nem vett igénybe. Így kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, holott az jelentős javulást eredményezhetett volna. Negatívumként értékelte még azon tény is, hogy a felperes korábbi, sikeresen végzett foglalkozását abbahagyni kényszerült.

Mindezen körülményeket együttesen értékelve és mérlegelve a 2008.évi ár- és értékviszonyok alapján 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítést látott arányban állónak a hátrányok megszüntetésére.

Nem ítélte alaposnak a felperesnek az első orvosi vizsgálatról számítottan a késedelmi kamat megfizetésére vonatkozó igényét.

Álláspontja szerint a kár nem az orvosi vizsgálatok megkezdésekor, hanem a radikális műtét elszenvetésekor keletkezett, így a kamatfizetés kezdő időpontját a méheltávolítási műtétől, tehát 2008.április 22.napjától állapította meg.

A felperes jövedelemveszteség megállapításra vonatkozó igényét a Ptk.356.§./1/ és /2/ bekezdés, illetve 357.§./1/ bekezdése alapján bírálta el.

A r. Ptk.357.§./1/ bekezdése értelmében a balesetet szenvedett személy keresetveszteségét (jövedelem kiesését) általában a balesetet megelőző 1 évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni.

"D" igazságügyi könyvszakértő alap- és kiegészítő szakvéleményében foglaltakat ítélkezése alapjául elfogadta és ez alapján tényként állapította meg, hogy 2007.április 21.napjától 2008.április 21.napjáig a felperes járadék alapját képező 15 %-al bruttósított jövedelme havi 196.000 forint volt.

A beszerzett igazságügyi könyvszakértői szakvélemény alapján megállapította, a felperesnek 2008.április 22.napjától december 31.napjáig a jövedelemvesztesége - figyelemmel az általa kapott táppénz összegére is - 1.213.039 forint, 2009.évben 1.478.856 forint, 2010.évben 1.278.502 forint, 2011.évben 1.309.114 forint, míg 2012. évben 1.078.563 forint volt.

2013.évtől 2015.október 31.napjáig terjedő időszakban a felperesnek jövedelemvesztesége nem keletkezett, mivel a havi jövedelme meghaladta a károsodást megelőzően elért átlagjövedelmét.

Tényként fogadta el, hogy 2008.április 22.napjától 2015.október 31.napjáig a felperesnek mindösszesen 6.358.077 forint jövedelemvesztesége keletkezett. Ezt meghaladó időszakra a felperes keresetét elutasította.

A jövedelemvesztés után középarányos időponttól, 2011.szeptember 5-től kezdődően kötelezte az alperest a Ptk.301.§./1/ bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére.

Álláspontja szerint 2015.november 1.napjától kezdődő járadék iránti követelés körében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a káresemény utáni keresete neki fel nem róható okból nem éri el a káresemény előtti keresetét. Ezen bizonyítási kötelezettségének azonban a felperes nem tett eleget.

Az alperes részére a nem vagyoni kártérítés, valamint az elmaradt jövedelem megfizetésére a Pp.217.§./3/ bekezdése alapján 12 havi egyenlő részletfizetést engedélyezett figyelemmel arra, hogy ezt a felperes sem ellenezte.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felek pernyertessége - pervesztessége lényegében azonos mértékű, ezért a Pp.81.§./1/ bekezdése alapján mindegyik fél viseli a saját ügyvédi képviselte körében felmerült költségeit.

Az alperes pernyertességét támogató beavatkozó javára a Pp.83.§./1/ bekezdése alapján az alperesi 54 %-os pernyertességi arányának megfelelően kötelezte a felperest a mindösszesen 285.200 forint perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, melyben a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján kérte annak részbeni megváltoztatását és a nem vagyoni kártérítés összegének 6.000.000 forintra történő felemelését. Ezen összeg után 2007.május 29. napjától kérte törvényes mértékű késedelmi kamat megítélését.

Felemelni kérte keresetvesztés címén a megítélt összeget 9.639.670 forintra, és igényt tartott ezen összeg után az elsőfokú ítéletben írt törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére is.

Kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását a perköltség esetében is, azzal, hogy az alperesi beavatkozó maga viseli költségeit.

Fellebbezésének indokolása szerint a nem vagyoni kártérítés körében az elsőfokú bíróság nem a felperest ért személyhez fűződő jogsérelem súlyának, következményeinek megfelelően értékelte a nem vagyoni kár mértékét. Nem megfelelően értékelte a beszerzett bizonyítékokat, szakvéleményeket és tanúvallomásokat.

Nem vette figyelembe a felperes egészségi állapotának súlyos leromlását, össz-szervezeti egészségkárosodását, munkaképesség csökkenésének mértékét sem.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása 6.oldal 3.bekezdésében részletezett, a felperest ért hátrányok felsorolásából egyértelmű, hogy a felperes tényleges egészségkárosodását a bíróság a nem vagyoni kár összecszerúsége körében nem értékelte.

A felperes kára ugyanis nem csak az életmód- életvitel változásban jelentkezik, hanem súlyos, 58 %-os mértékű össz-szervezeti egészségkárosodásban is.

E körben hivatkozott OOSZI szakértői véleményekre, amelyek szerint korábban 53 %-os mértékű egészségkárosodás, a 2015.évi komplex vizsgálatkor pedig 58 %-os mértékű össz-szervezeti egészségkárosodás került megállapításra, túlnyomó részt az alperes károkozására visszavezethetően.

Testi tünetei közül kiemelte, hogy a vesevezeték megtörésére került sor, vizeelési és székelési ingere nincsen, vizeletét haspréssel üríti szabályos időközönként, székletét beöntéssel kell rendezni minden esetben naponta, kétnaponta.

Sportolásban, mozgásában is akadályozza a betegsége, kirándulni nem tud, csak rövid sétát tud tenni, hamar elfárad, le kell ülnie. Nagy megterhelésnél, gyors tempójú járásnál, futásnál pedig vizeletfolyás következik be.

Intim helyzetben is fellépő vizelettartási problémái miatt szexuális életet élni nem kíván, ez roppant kellemetlen egy ilyen helyzetben, az köztudomású tény.

A felperest ért pszichés hátrányok körében vitatta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a felperes második házasságának a felbontása pszichés megterhelést, hangulatzavart eredményezett volna, illetve ez köztudomású tényként lenne figyelembe vehető.

Nem vitatta, hogy a lánya elvesztését megszenvedte. Ugyanakkor az a fájdalom, mely abból fakad, hogy a felperes lánya úgy élte meg saját betegségét, hogy az az édesanyja betegsége miatt alakult ki, nehéz lelki teher a felperes részére. Ez viszont szintén visszavezethető az alperesi károkozó magatartásra.

A pszichológusi segítség igénybe vételével kapcsolatban kiemelte, hogy felperes főnöke pszichológus és nagyon sokat segített neki. Így nem helytálló azon megállapítás, hogy pszichológusi segítséget nem vett igénybe.

Hangsúlyozta, nem tartja elfogadhatónak a pszichiáter szakértő által 30 %-os mértékben véleményezett okozati összefüggést. Álláspontja szerint ezek a károsodások legnagyobb részben a radikális műtetre és annak következményeire, szövődményeire, valamint az elhúzódó gyógyulással, lábadozással hozhatók összefüggésbe. Így tehát az igazságügyi orvosszakértői szakvéleményekben szereplő 58 %-os mértéket kell figyelembe venni.

Kiemelte, hogy az aranyér súlyosbodása, illetve a terhelési nehezítettség állást, járást követő medence, deréktájék fájdalom szakértőileg nem kizárható módon összefüggésben állhat az elvégzett nagy radikalitású műtéttel. Így egészségkárosodása lényegesen nagyobb mértékű, mint ahogy azt az elsőfokú bíróság ítéletében értékelte.

A kamatfizetés körében hangsúlyozta, hogy az alperes felróható magatartása mulasztásban nyilvánult meg, amely folyamatosan fennáll 2007.május 29.napjától kezdődően.

A gyógyulási és túlélési esély csökkenése, mint károsodás 2007.május 29.napjától már bekövetkezett, így a kamatfizetés kezdő időpontja megítélése szerint ezen időponttól számítandó.

A keresetveszteség körében kiemelte, hogy a felperes 2007.évi teljes bevételét kell a bíróságnak figyelembe vennie, mint elérhető jövedelmet, mivel 2008.évben már a késedelmes felismerés miatt csökkent a felperes bevétele.

A beszerzett igazságügyi könyvszakértői szakvélemény a felperes 2007.évi teljes bevételét az 1.számú táblázatban 2.604.000 forintban állapította meg, amely havi nettó 217.000 forint jövedelmet jelent. Ez 15 %-os SZJA-val bruttósítva havi 249.550 forint.

Ezt követően a felperes ezen jövedelmét viszonyította a felperes által kapott táppénz, rehabilitációs járadék és munkabér összegéhez. Fellebbezésének 5.oldalán részletesen levezetett elszámolás szerint a felperes keresetveszteségének az összege 2008. április 22.napjától 2015.november 31.napjáig terjedő időszakra mindösszesen 9.639.670 forint.

Vitatta a beavatkozó részére megállapított perköltséget. Álláspontja szerint a beavatkozó az alperes jogi sorsát osztja, így részére sem jár perköltség, a beavatkozónak is viselnie kell a saját felmerült perköltségét.

A beavatkozó a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Rögzítette, hogy a másodfokú eljárásban perköltség igénye nincs.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján. Kiemelte, hogy a felperessel szemben perköltség iránti igénye nincs.

Hangsúlyozta, az esetben, ha az ítélet tábla a nem vagyoni kár és a jövedelemveszteség összegét megemelné, úgy változatlanul az elsőfokú bíróság által alkalmazott részletfizetés engedélyezését kéri.

Ellenkérelmében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásának 3.oldal 3.bekezdésében részletesen felsorolta, hogy a felperes egészségi állapotában milyen változások álltak be, és ez miként hatott életmódjára. Erre az ítélet a későbbiek során a 6.oldal 3.bekezdésében utal.

Így nincs olyan életvitelbeli vagy egészségi állapot körébe tartozó körülmény, amit az elsőfokú bíróság ne értékelt volna a felperes kárának meghatározásánál. Nincs olyan

körülmény, ami a nem vagyoni kártérítési összeg mérlegeléssel történő megállapításakor ne került volna értékelésre.

A pszichiáter szakértő feltárta a felperesnél jelentkező pszichés károsodást és meghatározta, hogy ez 30 %-ban hozható összefüggésbe a műtéttel és annak maradványtüneteivel. A felperesnél kialakult pszichés károsodás tehát csak részben függ össze alperes károkozó magatartásával. Ez a 30 %-os arány szakértői kérdés, ezzel ellentétes adat a perben nincs.

A pszichológiai szakvélemény alapján megállapítható, hogy felperes lányának halála és az abból fakadó esetleges pszichés probléma, valamint a felperesnél az alperesi mulasztással összefüggésben kialakult pszichés kár egymás mellett alakulhat ki, a kettő között összefüggés nincs. Így az alperes terhére a felperes lányának halálával kapcsolatos pszichés károkozás nem értékelhető.

Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a felperes terhére azt a tényt, hogy pszichoterápiás segítséget a felperes sem korábban, sem jelenleg nem vett igénybe.

A pszichés károsodásról szóló szakvélemény az interperszonális kapcsolatok beszűküléséről nyilatkozik, tehát a szakvélemény alapján az elsőfokú bíróság figyelembe vette, hogy a felperesnél a párkapcsolatok kialakulásánál is nehézség áll fenn.

A felperesnél jelentkező pszichés károk tehát a szakvéleménnyel összhangban kerültek meghatározásra akként, hogy a felperest ért károsodás csak 30 %-ban vezethető vissza az alperesi károkozó magatartása.

A Ptk.360.§./1/ bekezdése alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a kamatfizetés kezdő időpontját 2008.április 22.napján, hiszen a kár akkor következett be.

Alaptalan a felperes fellebbezése a jövedelemvesztés körében is. Az elsőfokú bíróság az általa meghivatkozott Ptk.357.§-a alapján a jogszabályi előírásoknak megfelelően vette figyelembe a bázis időszakot és ez alapján a bázis jövedelmet.

A felperes esetében az elérhető jövedelem meghatározható volt, ezért nincs mód arra, hogy azt vegyük figyelembe mennyi lehetett volna bizonyos körülmények esetén a felperes elérhető jövedelme. A felperes által a fellebbezésében levezetett számítás egy fikciós bázis időszakot és bázis jövedelmet vett alapul, amely a jogszabályi előírásokkal ellentétes.

A felperes az észrevételében teljes egészében fenntartotta a fellebbezésében foglaltakat, és az ott részletesen kifejtett érvelését ismételte meg.

Az ítéltábla a felperes fellebbezését a Pp.253.§./3/ bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta el és azt - a beavatkozó részére járó perköltség kivételével - alaptalannak ítélte.

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben a lefolytatott bizonyítási eljárás adatait a Pp.206.§-ában foglalt elveknek megfelelően értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az ebből levont jogi következtetése és érdemi döntése - a beavatkozó részére járó perköltség kivételével - megalapozott.

Nem vagyoni kártérítés:

A 34/1992/VI.1./AB.határozat szerint a pénzbeli kártérítésnek a nem vagyoni kárnál az a funkciója, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodjék, amely az elszenvedett sérelemért körülbelül egyenértékű, másnemű előnyt nyújt.

A nem vagyoni kártérítés összegét a bíróságok az eset konkrét sajátosságainak a károsult személyi körülményeinek alapul vételével határozzák meg.

Helyes az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a felperes nem vagyoni kárigényét a r. Ptk.355.§./1/ és /4/ bekezdésében foglalt rendelkezései alapján kell elbírálni.

E szerint kártérítés címén olyan kárpótlást kell megítélni, amely a károsultat ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. Nem vagyoni kár esetén a jogellenesség alapja az, hogy a törvény védelme alatt álló (Ptk.75.§./1/ bekezdése) személyhez fűződő jogok sérelmet szenvednek. A perben nem volt vitás, hogy a felperes esetében megállapítható a testi épséghez és az egészséghez fűződő jog (Ptk.76.§.) sérelme is.

Az ítéltábla a nem vagyoni kárösszegezés körében nem osztotta a felperes azon fellebbezési érvelését, hogy az elsőfokú bíróság nem, illetve nem kellő súllyal vette figyelembe a felperest ért egészség és pszichés károsodását.

Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy a nem vagyoni kárpótlás jogszabályból következő kompenzáló funkciójára figyelemmel a pénzben nyújtott kárpótlásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a nem vagyoni hátrányt bizonyos mértékben enyhítse, a hátrányos jogkövetkezmények elviselését megkönnyítse, miután a károsultnak olyan kárpótlás jár, amely az őt ért nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A nem vagyoni kárpótlásnak az a rendeltetése, hogy segítse a károsultat életviszonyainak, általában életvitelének a körülményekhez igazodó kialakításában és egyedileg biztosítsa a nem vagyoni hátrányból eredő nehézségek leküzdését, illetőleg más lehetőségek megteremtésével enyhítse azokat a hátrányokat, amelyek a károkozás folytán a károsultat érték.

A nem vagyoni kártérítés esetében minden perben egyedileg kell elbírálni a nem vagyoni kártérítés törvényi feltételeinek fennállását és a károsultat ért nem vagyoni hátrány súlyát, valamint azt, hogy a pénzben nyújtott kárpótlás alkalmas-e a nem vagyoni hátrány enyhítésére és a hátrányos jogkövetkezmények kiküszöbölésére.

Ez a mérlegelés azonban nem korlátlan, mivel az e körben kialakult bírói gyakorlat értelmében a bírói becslés korláta a józan mértéktartás, a hasonló ügyekben azonos időszakban történt káresetek kapcsán megítélt nem vagyoni kárpótlási összegek a károsultak közötti indokolatlan különbségtétel elkerülése (Győri Ítéltábla Pf.I.20.393/2008/3., Kúria Pfv.III.21.243/2012/10.).

Az ítéltábla álláspontja szerint a fenti alapelveket és az elsőfokú eljárás adatait, valamint a beszerzett igazságügyi orvosszakértői szakvéleményt figyelembe véve az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kárpótlás összegét a felperes tekintetében helyesen állapította meg.

Az ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság értékelte a felperes életmódjának negatív irányú megváltozását, nevezetesen, hogy vizelet és székletürítési problémái vannak, emiatt éjszaka többször fel kell kelnie. Napközben ügyelnie kell arra, hogy 3 óránként a vizelet ürítés megtörténjen. Széklet ürítését beöntés alkalmazásával kell rendben tartania. Futás, torna és gyors mozgások, valamint egyéb nehezebb háztartási munka végzése esetén a felperesnél inkontinencia lép fel. A felperes fáradékonyabb lett, a háztartási munkában 10-20 perc után elfárad, 3 kg-nál nehezebb súly cipelésére nem képes. Nem jár társaságba, csak barátnőivel tartja a kapcsolatot, zárkózottá vált.

A 31.sorszámú "C" igazságügyi pszichiáter szakértő szakvéleményében foglaltak alapján megalapozottan állapította meg, hogy a fentiekben túlmenően a felperes lelki egészsége is hátrányosan változott, a felperesnél jelenleg enyhe-közepes fokú depresszió áll fenn.

Ennek kialakulásában azonban kb. 30 % részben játszott közre az elszenvedett radikális műtét és annak szövődményei. A felperes pszichés állapotában rosszabbodás nem várható. A pszichiáter szakértő szerint „egy korábban megkezdett pszichiátriai kezelés nagy segítséget adott volna a pszichotraumák feldolgozásában. Egy most elkezdett pszichoterápia komoly segítséget jelentene, a felperes állapotában mindenképpen javulást eredményezne”. A szakértő álláspontja szerint „megfelelő pszichoterápiás támogatás mellett alkalmazkodása javítható, élettere tovább tágulhat, életminősége jobbá válhat”.

Az elsőfokú bíróság a fentebb részletezett pszichés hátrányok esetében helyesen hivatkozott a Ptk.340.§./1/ bekezdésére, amely szerint a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, ami abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A peres eljárásban nem volt vitás, hogy a felperes pszichológus, pszichiáter segítségét nem vette igénybe, arra hivatkozott, hogy főnöke pszichológus és vele beszélgetett.

Az ítélet tábla ezt a felperesi hivatkozást nem fogadta el, mivel az igazságügyi pszichiátriai szakértői szakvéleményből egyértelműen megállapítható, hogy a korábban megkezdett pszichoterápiás kezelés nagy segítséget adott volna a felperesnek a traumák feldolgozásában, sőt a most elkezdett pszichoterápia is komoly segítséget jelentene és javulást hozna állapotában.

A felperes a Ptk.340.§./1/ bekezdésén alapuló kárenyhítési kötelezettségét nem vitásan megszegte. Ezen tényt az összecszerűség körében is értékelni kellett, mivel a lelki egészségszomlás az életmódra és a interperszonális kapcsolatokra is kihatással van.

Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság hátrányként értékelte, hogy a felperesnek korábbi sikeresen végzett tevékenységét abba kellett hagynia.

Ezért az ítélet tábla álláspontja szerint a fenti együttes adatokat és a felperes kárenyhítési kötelezettségének megszegését is figyelembe véve az elsőfokú bíróság által megállapított összeg arányban áll a káresemény bekövetkezése idején fennállt ár- és értékviszonyokkal és a korabeli hasonló káresemények kapcsán kialakult ítélkezési gyakorlatnak is megfelel.

Ezen túlmenően tekintetbe kell venni azon bírói gyakorlatot is, amely szerint a kártérítést és a késedelmi kamatot együtt vizsgálva dönthető el, hogy a teljes reparáció elve érvényesül-e (EBH.2007.1694.).

Késedelmi kamat:

Az ítélet tábla a késedelmi kamat kezdő időpontjára nézve sem osztotta a felperes fellebbezésében foglaltakat. Az elsőfokú bíróság által is meghivatkozott r. Ptk.360.§./1/ bekezdése alapján a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor esedékes.

Az eljárás adatai alapján helyesen jutott arra az álláspontra az elsőfokú bíróság, hogy a felperes kára nem az orvosi vizsgálatok megkezdésekor, hanem a radikális műtét elszívvedésekor keletkezett. A jogerős közbenső ítélet is ezen ok miatt mondta ki az alperes kártérítő felelősségét. Ez a Pp.229.§./1/ bekezdése alapján köti az eljáró bíróságokat.

Ezért az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2008.április 22. napjában.

Jövedelemvesztés:

Nem alapos a felperes fellebbezése a jövedelemvesztés összegszerűsége körében sem.

Az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott r. Ptk.357.§./1/ bekezdése szerint a balesetet szenvedett személy keresetvesztését (jövedelem kiesését) általában a balesetet megelőző 1 évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni. Ha az említett időszak alatt a keresetben (jövedelemben) tartós jellegű változás állott be, csak a változás utáni kereset átlagát kell figyelembe venni.

A felhívott jogszabályi rendelkezés értelmében a balesetet megelőző év kifejezés alatt a baleset napjától visszafelé számított 1 évet kell tekinteni.

A fenti jogszabályi rendelkezés alapján az elsőfokú bíróság a beszerzett igazságügyi könyvszakértői szakvélemény adatait figyelembe véve helyesen határozta meg, hogy a káreseményt megelőző 1 éves időtartam 2007.április 21. napjától 2008.április 21.napjáig terjed.

2007.év április 21.napjától december 31. napjáig a felperes nettó jövedelme a szakvélemény szerint 1.819.000 forint volt, míg 2008.január 1.napjától április 21.napjáig személyi jövedelemadó levonása nélküli jövedelme 208.495 forint. A szakértő a 42.sorszámú jegyzőkönyv 3.oldalán megtett nyilatkozata értelmében - amelyet a peres felek nem vitattak - a műtétet megelőző évben a felperes járadék alapját képező átlagjövedelme a 15 %-os bruttósítást figyelembe véve havi 196.000 forint.

Ezért az elsőfokú bíróság ezen összeget helyesen vette alapul a keresetpótló járadék összegének megállapításánál.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a felperes fellebbezésében meghivatkozott 2007.év teljes bevétele nem vehető figyelembe, mivel ez a r. Ptk.357.§./1/ bekezdésében foglalt jogszabályi előírásoknak nem felel meg, és ez a jövedelem egy feltételezett bázis időszakból és bázis jövedelemből indul ki.

A felperes fellebbezésében maga sem vitatta a peresített időszakban általa kapott rehabilitációs járadék és munkabér összegét, amelyet az elsőfokú bíróság a jövedelemvesztés elszámolása során 2008.április 22.napjától 2015.október 31. napjáig figyelembe vett. Ezért az elsőfokú ítéletben ezen időszakra eső 6.358.074 forint jövedelemvesztés a jogszabályi előírásoknak megfelel, helyes, ennek felelőssége jogi lehetőség nincs.

Perköltség:

A Pp.83.§./1/ bekezdése kimondja, a beavatkozó által támogatott fél pernyertessége esetében az ellenfelet a beavatkozó költségének megfizetésére is kötelezni kell.

Az elsőfokú bíróság ítéletében úgy foglalt állást, hogy a felperes és az alperes viszonylatában a Pp.81.§./1/ bekezdése alapján mindegyik peres fél viseli a saját ügyvédi képviselte körében felmerült költségeit. Az ítéletábra álláspontja szerint ezt a jogi sorsot osztja az alperesi beavatkozó is, ezért részére sem jár elsőfokú perköltség.

Mindezen indokok alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./3/ bekezdése alapján a beavatkozó részére járó perköltség tekintetében megváltoztatta, míg ezt meghaladóan az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az alperes, illetve az alperesi beavatkozó perköltséget nem igényelt, ezért e tárgyban az ítéletábra a határozathozatalt a Pp.78.§./2/ bekezdése értelmében mellőzte.

A peres eljárásban a felperes teljes személyes költségmentességben részesült, így a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a már hivatkozott Pp.78.§./1/ bekezdése és a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./1/ bekezdése és 14.§-a értelmében az állam viseli.

Győr, 2016.évi március hó 17.napján

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Szalay Róbert sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
kiadó